

Monumentnummer*: 508670

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **28 januari 1998**
Kadaster deel/nr **82772/158**

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Ten Boer	Groningen	Groningen

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Ten Boer	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
ten Boer	A			3534
ten Boer	A			3526

Omschrijving**

Inleiding

SCHUTSLUIS "Oosterdijkhornerverlaat" gelegen in het zuidelijke einde van het Westerwijtwerdermaar. Het oudste deel, de sluiscolk met stenen zijmuren, dateert van 1839. De afmetingen zijn gelijk aan het verlaat dat oorspronkelijk in 1703, eveneens voor rekening van het Winsumer- en Schaphalsterzijvest is aangelegd. De schutsluis had en heeft ten doel de boezems van het Winsumer- en Schaphalsterzijvest en het Zijlvest der Drie Delfzijlen te scheiden en doorvaart te verlenen aan de scheepvaart. Deze zijvesten vallen sinds respectievelijk 1856 en 1872 onder het waterschap Hunsingo en het waterschap Fivelingo en sinds 1995 en 1986 onder het waterschap Noorderzijlvest en het waterschap Eemzijlvest. In 1928 zijn de beide sluishoofden met de houten deuren gesloopt en is in plaats ervan aan beide uiteinden van de sluis een hefinstallatie voor een ijzeren schuif gemaakt. In de zomer van 1986 zijn beide hefinstallaties geelektrificeerd: de hijswerken zijn voorzien van een electromotor, en in de westelijke berm is een bedieningshuisje geplaatst. De walbeschoeiing ten zuiden van het verlaat dateert van 1884 en 1928.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Schutsluis bestaande uit een schutkolk met aan de noord- en zuidzijde een beweegbare schuif. De muren van de schutkolk zijn bekleed met bruine baksteen, de sluishoofden zijn opgemetseld in roodbruine baksteen. Op de sluishoofden twee opengewerkte ijzeren pilonen verbonden door een verbindingsbrug met een buisstalen leuning. Onder de verbindingsbruggen hangen aan kettingen de ijzeren schuiven, die na neerlaten precies in de sluishoofden passen. Aan de buitenzijde van de westelijke pilonen staat een afgesloten bewegingsinrichting met electromotor (niet origineel). De walbeschoeiing ten zuiden van de schutsluis is aan de westkant uitgevoerd in beton ter lengte van 22,75 m (1884) en aan de oostkant in gewapend beton ter lengte van 21,50 m (1928, de fundering is van 1884).

Waardering

Schutsluis in het Westerwijtwerdermaar van algemeen cultuurhistorisch belang

- als voorbeeld van een schutsluis met heftorens uit 1928
- vanwege de bijzondere, weinig voorkomende ijzeren constructie
- vanwege de opvallende vormgeving
- vanwege de redelijke mate van gaafheid
- vanwege de functionele relatie met het omliggende land
- vanwege de markante ligging in het Westerwijtwerdermaar

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterkering en -doorlaat

Functie

Schutsluis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument